

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 519/2022-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], bez právneho zastúpenia, proti oznámeniu Krajskej prokuratúry v Košiciach č. k. 4 Kn 99/22/8800-6 z 1. augusta 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 13. septembra 2022 doručená sťažovateľova „sťažnosť na postup prokurátora Krajskej prokuratúry v Košiciach“ smerujúca proti oznámeniu Krajskej prokuratúry v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“) o odložení žiadosti sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia vydaného v predsúdnom trestnom konaní, označenom v záhlaví tohto uznesenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol stíhaný vyšetrovateľom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, odboru východ (ďalej len „národná kriminálna agentúra“) v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-302/NKA-VY2-2019 za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Trestného zákona. Pitvu poškodeného vykonali súdni znalci [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Na základe námietky, ktorú sťažovateľ podal proti [REDAKOVANÉ], rozhodol vyšetrovateľ národnej kriminálnej agentúry uznesením zo 4. marca 2020 o nevyhlúčení [REDAKOVANÉ] z vykonávania úkonov trestného konania. Sťažovateľ uvádza, že na toto uznesenie už nereagoval, keďže mal psychické problémy a bol hospitalizovaný.

3. Sťažovateľ však podal 30. septembra 2021 trestné oznámenie pre podozrenie z porušenia zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o znalcoch“), ktoré bolo odmietnuté uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice ČVS: ORP-41/1-VYS-KE-2022

z 28. januára 2022 podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, keďže nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup v zmysle § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

4. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorá bola uznesením Okresnej prokuratúry Košice I č. k. 1 Pn 116/22/8802-4 z 22. februára 2022 zamietnutá ako nedôvodná podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

5. Následná sťažnosť sťažovateľa proti tomuto uzneseniu bola krajskou prokuratúrou podľa obsahu posúdená ako žiadosť o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia vydaného v predsúdnom trestnom konaní a v napadnutom konaní odložená. Oznámenie o odložení bolo sťažovateľovi doručené 8. augusta 2022.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ vo svojom podaní uvádza dôvody podania trestného oznámenia pre podozrenie zo spáchania prečinu nepravdivého znaleckého posudku, tlmočnického úkonu a prekladateľského úkonu podľa § 347 ods. 1 písm. b) Trestného zákona. Od roku 2000 až do jeho zadržania v roku 2019 bol (v súvislosti s výkonom jeho živnostenského podnikania v oblasti pohrebných služieb) so znalcom [redacted] (ďalej len „znalec“) [zamestnancom Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou v Poprade (ďalej len „úrad“) v negatívnom vzťahu. Poukazoval na pochybenia na pracovisku úradu, a to najmä v čase, keď mal byť znalec vedúcim pracoviska úradu a opakovane naňho podával trestné oznámenia. Z uvedeného sťažovateľ vyvodzuje záver o zaujatosti znalca proti jeho osobe a potrebu jeho vylúčenia z úkonu – pitvy poškodeného v rámci trestného konania vedeného národnou kriminálnou agentúrou pod ČVS: PPZ-302/NKA-VY2-2019.

7. Spolu s citáciami zákonných ustanovení Trestného zákona a zákona o znalcoch sťažovateľ vo svojom podaní cituje aj znenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podanie sťažovateľa ústavný súd vyhodnotil ako ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je úlohou ústavného súdu posúdiť, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Ústavný súd pripomína, že má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, ktorých uplatnenie je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania. Inak povedané, ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde.

10. Zákon o ústavnom súde v ustanoveniach upravujúcich osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti ako návrhu na začatie konania (§ 123 ods. 1) stanovuje, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha, nielen uvedením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, akým konkrétnym postupom alebo rozhodnutím orgánu

verejnej moci, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. Nedostatok právne relevantného odôvodnenia sťažnosti má vo vzťahu k namietaným porušeniam toho-ktorého základného práva alebo slobody významné procesné dôsledky, pretože ústavný súd nie je skutkovým súdom ani ďalšou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva, takže bez splnenia uvedenej podmienky ústavný súd o návrhoch sťažovateľa uvedených v petite ani nemôže rozhodovať (napr. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, IV. ÚS 279/07, III. ÚS 206/2010, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 131/2012, III. ÚS 26/2016 a iné).

11. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je podstatná tiež požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, a to požiadavka relevantnej ústavnoprávnej argumentácie (konkrétne skutkové a právne dôvody) namietaného porušenia práv, ako aj z § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti.

12. Preskúmaním obsahu ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že nespĺňa zákonom ustanovené náležitosti, pretože nie je dostatočne určitá. Možno sa len domnievať porušenie akých základných práv a slobôd sťažovateľ namieta [§ 123 ods. 1 písm. c) zákona o ústavnom súde], nie je z nej zrejmé akého rozhodnutia sa domáha (absentuje petit ústavnej sťažnosti v zmysle § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Prejednávaná ústavná sťažnosť okrem zopakovania dôvodov, pre ktoré podal sťažovateľ trestné oznámenie, neobsahuje žiadne relevantné odôvodnenie, t. j. ústavnoprávne relevantnú argumentáciu, ktorá by poskytla základ pre kvalifikovaný návrh, ktorý by bol spôsobilý iniciovať konanie o ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom.

13. Uvedené nedostatky v súhrne zakladajú dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu, že nemá náležitosti ustanovené zákonom.

14. Sťažovateľ nepreukázal ani splnenie zákonnej podmienky byť v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátom (§ 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde) a pripojiť k ústavnej sťažnosti príslušné plnomocenstvo (požiadavka plynúca z § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

15. V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavnej sťažnosti ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ ani nepožiadaval o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde pritom ústavný súd môže ustanoviť sťažovateľovi právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom len v prípade, ak o to sťažovateľ ústavný súd požiada, pričom ústavný súd takejto žiadosti vyhovie za súčasného splnenia podmienok vyplývajúcich z § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, t. j. 1) ak ustanovenie právneho zástupcu odôvodňujú majetkové pomery sťažovateľa a 2) ak zároveň nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (II. ÚS 233/2021).

16. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom (požiadavka plynúca z § 34 zákona o ústavnom súde) a chýbajúcu žiadosť o ustanovenie advokáta ústavným súdom (a o to viac preukázanie opodstatnenia prípadnej žiadosti) je možné ústavnú sťažnosť odmietnuť aj podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná navrhovateľom bez zastúpenia.

17. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa smerujúca proti oznámeniu krajskej prokuratúry nespĺňa zákonom ustanovené náležitosti a je podaná bez zastúpenia. Vzhľadom na to ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. b) a c) zákona o ústavnom súde.

18. Ústavný súd nad rámec uvedeného dáva do pozornosti, že sťažovateľovi žiadna právna prekážka nebráni opätovne sa obrátiť na ústavný súd s kvalifikovanou sťažnosťou, ak si sám zvolí advokáta, prípadne ak o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom požiada a ústavný súd v zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, mu právneho zástupcu ustanoví. V tejto súvislosti je ale potrebné zdôrazniť nevyhnutnosť dodržania zákonnej lehoty podľa § 124 zákona o ústavnom súde (ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (porov. I. ÚS 342/2022).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu